

5. Шоробура І.М., Долинська О.О. – «Туризм Хмельниччини.» /Збірник наукових праць «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії №25» – Харків, 2017.

Сергій ЗАХАРІН,

*доктор економічних наук,
головний науковий співробітник відділу
історії та філософії освіти
Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ
ORCID ID: 0000-0002-1263-8170*

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Змішане навчання є одним із перспективних напрямків розвитку освіти в сучасному світі. Вперше термін змішане навчання був використаний в інформаційному бюлетені 1999 року, коли освітня компанія, що займалась інтерактивним навчанням, оголосила про зміну своєї назви та зазначила, що буде застосовувати методику змішаного навчання. Отже, цей термін почали вживати стосовно цілої низки методів аж до 2006 року, коли Бонк та Грехем (Bonk and Graham) опублікували працю «Handbook of Blended Learning», в якій дали визначення змішаного навчання як такого, що поєднує традиційне навчання (face-to-face instruction) з он-лайн навчанням (computer mediated instruction) [1, p.5].

Існує три основні чинники появи змішаного навчання. Перший – це зростання інформації та знань. Другий, електронне навчання стає технологічним середовищем для передачі знань. Третє – попит на знання та поява ринку освітніх послуг.

Індивідуальна освіта дає змогу опанувати навчальну програму в особливому, індивідуальному для здобувача порядку. Законодавство визначає три різновиди індивідуального навчання: екстернат; сімейну (домашню) форма; педагогічний патронаж.

На сьогоднішній день кожен здобувач освіти і викладач є користувачем смартфона чи ноутбуку, для нормальної роботи необхідно мати лише якісний доступ до Інтернету.

Європейська комісія затвердила план дій щодо цифрової освіти на 2021-2027 роки [2].

Він фокусується на двох важливих напрямках роботи: сприянню розвитку ефективної системи цифрової освіти (інфраструктура, комунікації, технічні засоби, розвиток навчально-методичного потенціалу, високоякісний освітній контент); поліпшенню цифрових навичок (опануванню базових цифрових навичок з раннього віку, боротьби з дезінформацією, тощо).

Згідно з опитуванням, 57% українських педагогів[2] не мають великого досвіду використання онлайн-освітніх інструментів. Важливою проблемою є збільшення навчального навантаження, зокрема потреба витратити більше часу для оволодіння навичками використання цифрових технологій в освіті, створення чи перенесення своїх курсів у систему змішаної освіти, а також регулярне оновлення, доповнення та спілкування зі здобувачами освіти. Як результат, помітне збільшення часу на комунікацію зі здобувачами, оскільки пояснити письмове завдання (або додавання опису до онлайн-курсу) довше, ніж у аудиторії, також у здобувачів виникають додаткові особисті запитання, і листування з ними теж збільшує робочий час та індивідуальне навантаження педагогів.

Крім того, причиною ненормованого робочого часу є необхідність розробки курсів у новому форматі та пошуку додаткових матеріалів.

Сьогодні в Україні діють десятки безкоштовних освітніх закладів, які надають змішану освіту, яка в порівнянні з традиційними формами (денною та заочною) має багато особливостей та переваг: безперервність навчання – можливість вчитися за персональним графіком у будь-який час; доступність – відкритість освітніх ресурсів, що дозволяє всім здобувачам брати участь у освітньому процесі; економічність – безпечне якісне навчання з найменшими фінансовими та енергетичними витратами; персоналізація та диференціація навчання з урахуванням вікових та фізіологічних особливостей користувачів, створення та коригування дистанційних курсів; інноваційність – використання новітніх інформативно-комунікативних засобів для створення якісного освітнього середовища для формування та розвитку професійних навичок та отримання комп'ютерних знань; мобільність – можливість одночасно навчатися в іншій сфері, не відокремлюючись від професійної діяльності.

Під час воєнного стану гнучкість та широкий спектр інструментів гібридної освіти дозволяють використовувати її технологію у денній формі навчання (тестові завдання, моніторинг рівня засвоєння навичок), у поєднанні з змішаним навчанням (онлайн-консультація, телеконференція), а також як окремий вид організації навчання (онлайн курси, тренінги). Використовуючи новітні інструменти, усі необхідні навчальні ресурси (підручники, посібники,

навчальні матеріали, навчальне програмне забезпечення тощо) зберігаючи у доступному хмарному сховищі.

Список використаних джерел

1. Bonk C.J. (2006). The handbook of blended learning environments: Global perspectives, local designs. Jossey-Bass/Pfeiffer. (p.5).
2. Європейська комісія затвердила план дій щодо цифрової освіти на 2021-2027 роки. (1921). URL: <https://sqe.gov.ua/ievropeyskiy-osvitniy-prostir-obied/> (дата звернення 1903.2023).

Сергій ЗАХАРІН,

*доктор економічних наук,
головний науковий співробітник відділу
історії та філософії освіти
Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ
ORCID ID: 0000-0002-1263-8170*

ГІБРИДНИЙ ОСВІТНИЙ ПРОЦЕС У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Уведення в Україні воєнного стану позначилося на організації роботи освітньої галузі. Війна змусила учасників освітнього процесу масово залишити місця свого проживання. Таке масштабне переміщення (у межах України та за кордон) вимагало нових зусиль із забезпечення рівного доступу до навчання, створення передумов для утримання здобувачів освіти і педагогів в українській системі освіти та їх повернення в разі виїзду за кордон. Міністерством освіти і науки України зробило низку кроків щодо трансформації методичного забезпечення організації освітнього процесу в закладах освіти під час дії правового режиму воєнного стану (очна, дистанційна, змішана та індивідуальна форми).

Реалізація змішаного навчання викликала потребу розроблення і впровадження дистанційних освітніх технологій. Онлайн освіта може бути такою ж ефективною, як і традиційна форма. Це вимагає грамотного застосування дистанційних технологій із відповідними методичними